

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (14-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Յունիս Ամսուան Բացատրական
Տօնացոյց Էջ 1-9

Երկրորդ Ծաղկազարդ
Հոգեգալուստ Պենտէկոստէ
Շարական Հոգեգալուստի
Եղիա Մարգարէ
Սուրբ Հոփսիմեանց Կոյսեր
Տօն Կաթողիկէ Սուրբ Էջմիածնի
Սուրբ Մանէ
Սուրբ Նունէ
Մեծն Ներսէս Հայրապետ

Եզակի Գիրեր Էջ 9

Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Նշխարներու
Գիւտը Էջ 10

Կ... Կիրակնօրեայ Դպրոց Էջ 11

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ
Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի 2013-14
Տարեշրջանի Ամսվերջի Հանդէս Էջ 12

Յունիս 2014 (ԻԱ տարի թիւ 10)

Է...Էջմիածին

Խաչքարի հեղինակ՝ Ժողովրդական Վարպետ,
Ռուբեն Նալբանդյան

Ամսուան Համարը

«Ժողովուրդէն ոմանք մանուկներ բերին Յիսուսի, որպէսզի Ձեռքը դնէ անոնց վրայ, բայց աշակերտները սաստեցին բերողները: Երբ Յիսուս տեսաւ, բարկացաւ եւ սաստեց աշակերտները ըսելով.

- Ձգեցէք որ մանուկները ինձի գան, արգելք մի՛ ըլլաք անոնց, որովհետեւ այդպիսիներուն է Աստուծոյ արքայութիւնը: Լաւ գիտցէք, ով որ Աստուծոյ արքայութիւնը չ'ընդունիր փոքրիկ մանուկի մը պէս, հոն պիտի չմտնէ:
Մարկոս 10.13-15

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակոյթ

Յունիս ամսուան բացատրական տօնացոյց

Կիր. 1	Բ. Ծաղկազարդ
Կիր. 8	Հոգեգալուստ (Պենտեկոստէ), Բարեկենդան Եղիական պահոց
Կիր. 15	Յիշատակ Եղիա Մարգարէին
Բշ. 16	Ս. Հռիփսիմեանց Կոյսեր
Գշ. 17	Ս. Գայիանեան Կոյսեր
Եշ. 19	Սրբոց Յովհաննու Կարապետին եւ Աթանագինեայ եպիսկոպոսին
Շբթ. 21	Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ (Ելն ի Վիրապէն)
Կիր. 22	Տօն Սրբոյ Էջմիածնի
Գշ. 24	Ս. Նունէ եւ Մանէ Կոյսեր
Շբթ. 28	Ս. Մեծն Ներսէս Հայրապետ եւ Խաղ եպիսկոպոս
Կիր. 29	Բարեկենդան Ս. Գրիգոր լուսաւորչի պահոց

Երկրորդ Ծաղկազարդ

Այսպէս կը կոչուի Համբարձման յաջորդող Կիրակին: Ան իր անունը ստացած է պարզապէս այդ օրուայ ճաշու Աւետարանէն որ կը կարդացուի եկեղեցւոյ մէջ: Թէ ինչո՞ւ:

Հայ Եկեղեցին Նոր Կիրակիէն սկսեալ՝ 4 աւետարանները կը կարդայ շարունակաբար եւ այդ կարգին շարունակութեամբ 4 աւետարաններուն Քրիստոսի Երուսաղէմ մուտքին բաժինները կը կարդացուին Ս. Ջատկին յաջորդող 6րդ Կիրակիին ընթացքին՝ որ Համբարձումի յաջորդող կիրակին է, երբ Ծաղկազարդի յիշատակութեան կրկնութիւնը տեղի կ'ունենայ: Այսպիսով ժողովուրդը երկրորդ անգամ ըլլալով կը լսէ Ծաղկազարդի հատուածը՝ որմէ անունը:

Երկրորդ Ծաղկազարդի օրն ալ Ջատկուան պէս 35 օրերու շարժականութիւն ունենալով՝ Մայիս 3էն Մինչեւ Յունիս 6 կրնայ հանդիպիլ:

Հոգեգալուստ Պենտէկոստէ (50)

Հոգեգալուստը տեղի ունեցաւ Համբարձումէն 10 օրեր ետք եկող Կիրակի օրը: Ըստ Համբարձեալ Յիսուսի խոստումին, Սուրբ Հոգին հրեղէն լեզուներու պէս հանգչեցաւ Առաքեալներուն վրայ, որոնք զօրութեամբ լեցուեցան, եւ տարբեր լեզուներ խօսելու կարողութիւնը ունեցան, որուն միջոցով կրցան Քրիստոսի Աւետարանը քարոզել Աշխարհի տարբեր երկիրներէն ժամանած հրեաներուն, որոնք եկեր էին Պենտէկոստէ (Զատիկէն 50 օրեր ետք նշուող) երկու տօները տօնելու ա. Առաջին հունձքը Տիրոջ նուիրելու Տօնը
բ. Մինա լերան վրայ Աստուծոյ տասնաբանեայ պատուիրաններուն տուչութեան: Նկատելով որ Քրիստոսի յարութիւնը եւ Հոգեգալուստը տեղի ունեցան Մէկշաբթի օրը, Մէկշաբթին դարձաւ Տերունի օր եւ կոչուեցաւ Կիրակի:

ՇԱՐԱԿԱՆ ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՄՏԻ

– Օրհնութիւն –

Առաքելոյ աղանոյ իջանելով մեծաձայն հընչամբ ի բարձանց,
Ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրազինեաց անկիզելի զաշակերտան,
Մինչդեռ նըստէին ի սուրբ վերնատանն:

Աննիթական աղանի, անքըննելի որ քննէ ըզխորս Աստուծոյ.
Զոր առեալ ի Հօրէ պատմէ զահաւոր եւ ըզմիւսանգամ գալուստն.
Զոր քարոզեցին համագոյական:

Օրհնութիւն ի բարձունս, ելողին ի Հօրէ Հոգւոյն սըրբոյ.
Որով առաքեալքն արբեցան անմահական բաժական,
Եւ հրաւիրեցին զերկիրս ի յերկինս:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երկնառաքեալ Աղանին, բարձրաձայն հնչամբ իջաւ Աստուծմէ
Փայլուն լոյսի նմանութեամբ, անսպառ կրակով զինեց աշակերտները.
Երբ նստած էին ի սուրբ վերնատուն:

Աննիթական աղանին, որ կը քննէ խորքերն Աստուծոյ,
Հօրմէն իմացած կը պատմէ ահաւոր եւ միւսանգամ գալուստն,
Զոր որպէս համագոյ (Հօր եւ Որդւոյ) քարոզեցին:

Օրհնութիւն երկինքին, Հօրմէ Բխող Սուրբ Հոգիին.
Որով առաքեալներ լեցուեցան, որպէս անմահ բաժակէն.
Եւ հրաւիրեցին երկիրս դէպ երկինք:

Եղիա մարգարե

Հին Կտակարանի մեծ մարգարեներեն է, որ յայտնի է Տիրոջ հանդեպ ունեցած իր հաւատարմութեամբ, հաւատուրաց Աքաաբ թագաւորի ու անոր կռապաշտ Յեզաբել թագուհիի կողմէ Իսրայելի մեջ սերմանուած կռապաշտութեան դէմ նախանձախնդիր պայքարով:

Եղիա մարգարեն ապրած է եւ գործած է Քրիստոսէ առաջ 9-րդ դարուն: Անոր մասին կը պատմուի Գ. Թագաւորաց (17-18) եւ Դ. Թագաւորաց (1-2:1-15) գիրքերուն մեջ, անոր անունը կը յիշատակեն նաեւ աւետարանիչները:

Յիսուսի այլակերպութեան ընթացքին (Մատթ. 17.1-13, Մար. 9.2-13, Ղուկ. 9. 28-36) գրուած է.

«Եւ ահա երեւցան Մովսէսն ու Եղիան, որոնք կը խօսէին Յիսուսի հետ»...: ...Այն ատեն աշակերտները հարցուցին Յիսուսի.

- Հապա ինչո՞ւ Օրէնքի ուսուցիչները կ'ըսեն թէ նախ Եղիան պէտք է գայ:

Յիսուս պատասխանեց.

- Ճիշդ է, Եղիան նախ գալով՝ պիտի պատրաստէ ամեն ինչ. բայց գիտցէք որ Եղիան արդէն իսկ եկած է...: Այս ատեն աշակերտները հասկցան թէ Յովհաննէս Մկրտիչի մասին կը խօսէր ան:»

Գ. Թագաւորաց գիրքին մեջ կը կարդանք, թէ ինչպէս Եղիան, իբրեւ Աստուծոյ խօսքի ճշմարիտ բանբեր, աստուածային տնօրինութեամբ յայտնուած է հաւատուրաց Աքաաբի առջեւ եւ յայտարարած է սպասուող երաշտի մասին:

Եղիա Աքաաբն ու ժողովուրդը գիտակցութեան բերելու համար Աստուծմէ խնդրեց որ անձրեւը կեցնէր: Երեք ու կէս տարի ետք Եղիա Կարմեղոս լեռը կանչեց թագաւորը, եւ բազմահազար ժողովուրդին առջեւ ծաղրեց կուռքերն ու չաստուածները, ամօթահար ըրաւ անոնց պաշտօնեաները, աղօթեց եւ խնդրեց Աստուծմէ որ երկինքէն կրակ իջեցնելով այրէր իր գոհը, ընդունէր իր աղօթքը եւ անձրեւ դրկէր երկրին: Աստուած ընդունեց Եղիային աղօթքը, երկինքէն կրակ իջեցնելով այրեց մատուցուած գոհը եւ ապա անձրեւ դրկեց, ու բոլոր բազմութեան յայտնի եղաւ թէ միայն Եհովան է ճշմարիտ Աստուածը եւ կուռքերը փուճ են:

Եղիա մարգարէին վերագրուած է զանազան հրաշագործութիւններ. թէ ինչպէս աստուածային զօրութեամբ անպակաս պահեց այրի կնոջ ալիւրի ու իւղի ամանները, Յարութիւն տուաւ անոր մահացած որդուն եւ այլն:

Եղիան մահ չտեսաւ այլ երկինք վերցուեցաւ.

«Երբ անոնք (այսինքն Եղիան եւ Եղիսէն) խօսելով կ'երթային, ահա՛ կրակէ կառք մը եւ կրակէ ձիեր երեւցան, զանոնք իրարմէ զատեցին ու Եղիա մրրիկով երկինք բարձրացաւ»: (Դ. Թագ. 2.11)

Մուրբ Հոփսիմեանց Կոյսեր

Հայաստանեայց եկեղեցոյ պատմութեան մէջ վասն հաւատքի նահատակութեան օրինակները անպակաս են: Այս օրինակներէն մէկն է Հոփսիմէ անունով կոյս մը որ յաջողեցաւ հաւատքի ոյժով դիմադրել օրուան թագաւորին՝ Տրդատ Գ.ին:

Ս. Հոփսիմէ քրիստոնէայ հաւատացեալ մըն էր որ Հռոմի մէջ քրիստոնէաներու դէմ Դիոկղետիանոս կայսրին կողմէ կատարուած հալածանքներէն փախչելով կ'ապրէր Գայիանէ կոյսի գլխաւորած հաւատացեալ կոյսերու խումբին հետ: Այս խումբը հաստատուած էր Հնձաններ կոչուած վայրի մը մէջ, Վաղարշապատէն ոչ շատ հեռու:

Հայաստանի այդ ժամանակաշրջանի թագաւորը Տրդատ Գ., որ այդ ժամանակ տակաւին հեթանոս էր, ուզէց ամուսնանալ Հոփսիմէի հետ: Հոփսիմէն անշուշտ մերժեց, որովհետեւ չէր ուզէր կին ըլլալ կռապաշտ թագաւորին: Հոփսիմէի ժխտական կեցուածքին որպէս հետեանք, թագաւորը սպաննել տուաւ ոչ միայն Հոփսիմէն, այլ նաեւ Գայիանէն եւ անոր ընկերակիցները: Այս դէպքէն 9 օրեր ետք Խոր Վիրապէն ազատ արձակուած Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ թաղեց նահատակները եւ զանոնք դասեց սուրբերու կարգին: Այսպէս, նահատակուած 37 կոյսերը կոչուեցան Հոփսիմեանց կամ Գայիանեանց կոյսեր որոնք մեր եկեղեցիներէն ներս կը յիշատակուին Մուրբ Էջմիածնի տօնին նախորդող Երկուշաբթին եւ Երեքշաբթին:

Ստեփանոս Օրբելեանը կը գրէ թէ մինչեւ 13-րդ դար կաթողիկոսարանին մէջ կը պահուէին Հոփսիմէի մասունքները, որոնք Հռոմկլայի գրաւման ժամանակ (1292) մամլուքները տարած են Եգիպտոս՝ որպէս աւար: Հոփսիմէի գերեզմանը կը գտնուի Էջմիածնի Մուրբ Հոփսիմէ վանքին մէջ:

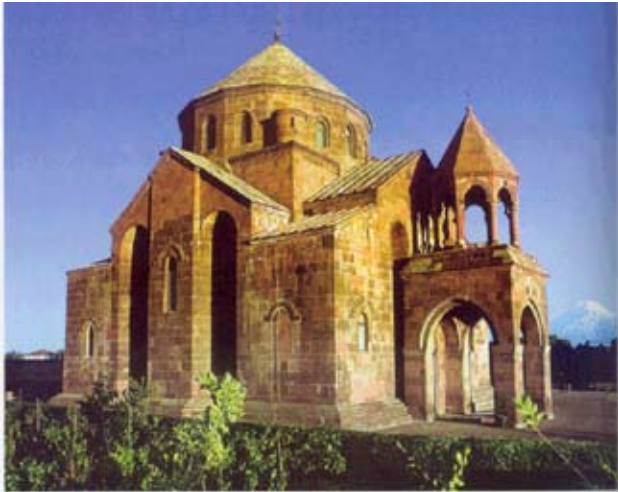
Սրբուհի Հոփսիմէ

Սրբուհի Գայիանէ

Տրդատ Գ. թագաւոր

Էջմիածնի Ս. Հռիփսիմե Վանքը

Էջմիածնի Ս. Գայիանե Վանքը

Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճար

Տօն Կաթողիկէ Մբ. Էջմիածնի

Հայոց եկեղեցւոյ մեծ տօներէն է Մբ. Գրիգոր Լուսաւորչի տեսիլքով Կաթողիկէ Մբ. Էջմիածնի հիմնադրման տօնը: Ըստ աւանդութեան՝ Խոր Վիրապի բանտարկութենէն դուրս գալէ ետք, Մբ. Գրիգոր Լուսաւորիչը կը տեսնէ նշանաւոր տեսիլքը, ուր Միածինը, ողորուած հրաշափառ լոյսով, կ'իջնէ երկինքէն եւ ոսկէ ուռնով կը զարնէ Սանդարամետի գետնափոր մեհեանը՝ ցոյց տալով այն տեղը, ուր պէտք է կառուցուէր հայոց սուրբ հաւատքի տաճարը: Այստեղէն է յառաջացած «Էջմիածին» անունը, այսինքն՝ էջ՝ (գրաբար) իջաւ Միածինը:

Մբ. Գրիգոր Լուսաւորիչը իր տեսիլքը կը պատմէ հայոց Տրդատ թագաւորին: Արքայի հովանաւորութեամբ կը կառուցուի Մբ. Էջմիածնի Աստուածածնին նուիրուած Կաթողիկէ Մայր Տաճարը: Քրիստոսի իջման տեղն ալ կառուցուած է Իջման Մբ. Սեղանը:

Էջմիածնի կառուցման աշխատանքներուն ժողովուրդի հետ մասնակցած են նաեւ Տրդատ թագաւորը եւ Աշխէն թագուհին: Ըստ Մաղաքիա պատրիարք Օրմանեանի Ծիսական բառարանին «կաթողիկէ» կը նշանակէ արթոռանիստ մայր եկեղեցի, եւ այս անունը յատուկ տրուած է Էջմիածնի Մայր տաճարին: Սակայն մէկ այլ իմաստով կաթողիկէ են անուանուած գմբէթ ունեցող բոլոր եկեղեցիներն ընդհանրապէս, իսկ աստուածաբանութեան մէջ այդ անուանումը համարուած է եկեղեցւոյ ընդհանրականութեան խորհրդապատկերը:

Այս երեք իմաստներն ալ կը համապատասխանեն Էջմիածնի Մայր Տաճարին, քանի որ այն արթոռանիստ եկեղեցի է, գմբէթաւոր եւ ընդհանրական է բոլոր հաւատացեալներու համար: Կաթողիկէ Մբ. Էջմիածնի տօնը կը նշուի Մբ. Զատիկէն 64 օրեր ետք կամ Հոգեգալստեան կիրակիին յաջորդող երկրորդ կիրակին:

Տօնի օրը կը մատուցուի Մբ. Պատարագ, իսկ ժամերգութիւններու ընթացքին ալ շարականներու հետ կ'երգուի նաեւ «Էջ Միածինն ի Հօրէ» շարականը, որ գրուած է 8-րդ դարու կաթողիկոս Սահակ Զորափորեցիին:

Շարականը Գրիգոր Լուսաւորչի տեսիլքի եւ տաճարի կառուցման մասին է:

Սուրբ Նունէն և Մանէն Հռիփսիմեանց կոյսերու խումբէն էին, որ Դիոկղետիանոս կայսեր հալածանքներու ժամանակ թողեր էին Հռոմն ու եկեր հասեր էին Հայաստան: Սակայն այս երկու կոյսերուն Տիրոջ կողմէն նախախնամուած չէր նահատակուիլ իրենց հաւատակիցներուն հետ:

Սուրբ Մանէն Հայաստան հասած 37 կոյսերէն զատուելով՝ կը հեռանայ դէպի Եկեղեաց գաւառի Սեպուհ լեռը, ուր փակուելով քարայրի մը մէջ՝ ճգնաւոր կեանքով կ'ապրի: Այսպէս Մանէ կոյսը հրեշտակային կեանքով, աղօթքով և աստուածային մխիթարութեամբ զօրացած ապրեցաւ այդ քարայրին մէջ, որ հետագային իր անունով կոչուեցաւ «Մանէի այր»: Հետաքրքրական պատմութիւն մը կը հաղորդուի Մանէի վարքագրութեան մէջ իր կեանքի վերջին օրերու մասին: Այդ ժամանակաշրջանին Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչն ալ կը կամենայ հեռանալ և իր կեանքի վերջին օրերը ապրիլ առանձնութեան մէջ: Այդ ներշնչումով Հայոց հայրապետը կու գայ Դարանաղեաց լեռներ և իբրև բնակութեան վայր կ'որոշէ Սեպուհ լեռան քարայրը, ուր կը ճգնէր Մանէն: Երբ կը մօտենայ այրին, Մանէի ձայնը կը լսուի, որ կը պատուիրէ Սուրբ Գրիգորին երեք օրէն վերադառնալ իր ընտրած քարայրի մօտ: Կատարելով սուրբի ցանկութիւնը՝ Հայրապետը կը վերադառնայ երեք օրէն և սրբուհին վախճանած գտնելով՝ սաղմոսներ ըսելով կը թաղէ զայն քարայրին մէջ (323 թ.): Մանէ և Նունէ կոյսերու յիշատակը կը տօնուի Կաթողիկէ Սուրբ Էջմիածնի տօնին յաջորդող երեքշաբթի օրը:

Սուրբ Նունէ կոյսը (վրացական աղբիւրներուն մէջ՝ Նինօ) հայոց Տրդատ թագաւորի հալածանքներէն ազատուելով՝ կը մեկնի Վրաստան, Մծխիթա մայրաքաղաքը, ուր կը շարունակէ ապրիլ սրբակենցաղ աղօթական կեանքով և քարոզելով, որուն որպէս արդիւնք ընդհանուր ժողովուրդի դարձի պատճառ կը դառնայ: Հոչակ կը ստանայ իր գործած հրաշքներու և բարեգործութիւններու պատճառով՝ կոյսը կը տարուի արքունիք, ուր կը բժշկէ հիւանդ թագուհին, ապա, հրաժարելով բոլոր թանկարժէք նուէրներէն, կը քարոզէ Տիրոջ Աւետարանը: Միհրան թագաւորը ևս, անմիջապէս իր վրայ զգալով իրեն անձանօթ Աստուծոյ զօրութիւնը, դարձի կու գայ: Աւետարանը կը քարոզուի նաև երկրի մեծամեծերուն: Այս բոլորին որպէս արդիւնք Նունէի խորհուրդով պատուիրակութիւն կ'առաքուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի և Տրդատ թագաւորի խնդրանքով, որ հոգևորականներ ուղարկեն իրենց երկիրը մկրտութիւններ կատարելու և սպասաւորելու ժողովրդին: Այսպիսով սուրբ Նունէն կը դառնայ Վրաստանի առաքելուհին: Մանէ և Նունէ կոյսերու յիշատակը կը տօնուի Կաթողիկէ Սուրբ Էջմիածնի տօնին յաջորդող երեքշաբթի օրը:

Մեծն Ներսէս Հայրապետ

Ս. Մեծն Ներսէս պատարագ մատուցելու պահուն:
Երեւան Ձեռ. 2639 էջ 250ա Ժողովածու 1672թ.
Ամբողջու վանք: Ծաղկող Մահակ Վանեցի

Սուրբ մեծն Ներսէս Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի թոռան թոռն է: Ան ուսանած է Կեսարիոյ մէջ: Հայրենիք վերադառնալէ ետք, Արշակ Բ. թագաւորը զինք կը նշանակէ արքունի սենեկապետ, այնուհետեւ անոր շնորհելով հոգեւոր բոլոր աստիճանները, 353 թուին զինք կ'նուդարկէ Կեսարիա՝ օծուելու հայոց կաթողիկոս: Ըստ աւանդութեան՝ այնտեղ անոր հետ կը ձեռնադրուի նաեւ Սուրբ Բարսեղ Կեսարացին:

Մեծն Ներսէս կաթողիկոս իր պաշտօնին գլուխն անցնելով մեծ բարեկարգութիւններու ձեռնարկեց: Անհամար վանքերու, դպրոցներու, որբանոցներու հիմնադրութիւնը իր աշխատանքին մէկ բաժինն էր: Ան կազմակերպեց հայ եկեղեցական դասը, ամէն կողմ քահանաներ, եպիսկոպոսներ եւ քարոզիչներ դրկելով: Կանոնաւորեց եկեղեցիներու արարողութիւնները եւ օրեր ու ժամեր նշանակեց անոնց գործադրութեան համար:

Իր գահակալութեան ընթացքին Ս. Ներսէս պայքարեցաւ պարսկական ազդեցութեան դէմ, արգիլելով պարսկերէնի ուսուցումը: Բացաւ նոր դպրանոցներ, որոնցմով նպաստեց թուլացած քրիստոնէական աւանդութիւններու վերահաստատման: Ան ամէն կերպով հոգ տարաւ, որպէսզի եկեղեցւոյ պաշտօնեաները զինուին գիտութեամբ եւ աստուածային իմաստութեամբ: Ս. Ներսէսի օրով մեծ ծաղկում ապրեցաւ վանականութիւնը: Կառուցուեցան բազմաթիւ վանքեր ու եկեղեցիներ, որոնցմով լեցուեցաւ ողջ Հայոց աշխարհը:

Եզակի գիրեր Հայերէն գիրերով Sudoku

ը	ա	ե	է	զ	ղ	թ	բ	գ
դ	է	բ	զ	ե	թ	գ	ը	ա
թ	զ	զ	ա	բ	ը	դ	է	ե
զ	դ	ա	ե	ը	զ	է	թ	բ
բ	ե	է	զ	թ	ա	զ	դ	ը
զ	թ	ը	բ	դ	է	ա	ե	զ
է	զ	թ	ը	ա	ե	բ	զ	դ
ե	բ	զ	դ	է	զ	ը	ա	թ
ա	ը	դ	թ	զ	բ	է	զ	է

Նախորդ «Եզակի գիրեր»ուն լուծումը

Սուրբ Հայրապետը մեծ էր իր աղքատասիրութեամբ. ան երբեք ճաշի կամ ընթրիքի չէր նստեր առանց սեղանակից ունենալու աղքատներն ու կոյրերը, անդամալոյծներն ու ցաւագարները: Ան կը սիրէր անձամբ սպասաւորել ու դարմանել զանոնք:

371 թուին, երբ պարսից Շապուհ Բ. արքան մեծաքանակ զօրքով ներխուժեց Հայաստան, Ս. Ներսէսը ճակատամարտէն առաջ քաջալերեց Հայ մարտիկներուն, որ աներկիւղ եւ հաւատքով զինուած մարտնչին թշնամիին դէմ: Ինքը, բարձրանալով Նպատ լեռան գագաթը, մարտի ընթացքին բազկատարած կ'աղօթէր, մինչեւ որ հայոց զօրքը լիակատար յաղթանակ տարաւ:

Մբ. Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարներու Գիւտը

Մբ. Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարներու գիւտը հայոց մեծագոյն սուրբի յիշատակին նուիրուած երեք տօներէն մէկն է:

Ըստ աւանդութեան, հայոց մեծ դարձէն յետոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչն իր կեանքի վերջին տարիները աւարտեց ճգնակեցութեամբ՝ Սեպուհ լեռան Մանէի քարայրին մէջ, ուրտեղ ալ վախճանեցաւ 326 թ.: Անոր մարմինը գտնուեցաւ հովիւներու կողմէ, որոնք, չճանչնալով մահացեալ կաթողիկոսին, անոր մարմինը կը ծածկէն քարակոյտի տակ: Հետագային Մբ. Գրիգոր Լուսաւորիչը տեսիլքով կը յայտնէ իր նշխարներու տեղը իր աշակերտներէն Գառնիկ Բասենցիին, որմէ ետք Հայրապետի նշխարները կը տեղափոխուին և կ'ամփոփուին Դարանաղի գաւառի Թորդան գիւղին մէջ:

Մբ Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարները բոլոր քրիստոնէական եկեղեցիներու մեծագոյն սրբութիւններէն են: Հայոց Հայրապետի նշխարները գտնուելէն յետոյ անոնցմէ մէկ մասը իբրև սրբազան մասունք տարուած է Վաղարշապատ, Բիւզանդիա, Իտալիա: Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի եւ Անթիլիասի մէջ պահուող Լուսաւորչի Մբ. Աջը Հայ Եկեղեցոյ կարևորագոյն սրբութիւնն է, որով կ'օրհնուի սրբազան միւռոնը:

Մբ. Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարներու գիւտի տօնը կը նշուի Հոգեգալուստի երրորդ շաբաթ օրը (Յունիս 5, 2014): Տօնի օրը եկեղեցիներուն կը մատուցուի Մբ. Պատարագ: Տօնի առիթով Հայ եկեղեցին սահմանած է շաբաթապահք: Տօնն ունի նաեւ իր նախատօնակը:

Կ... Կիրական օրեալ Դպրոց

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ

Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոց
2013-2014 Տարեշրջանի (34-րդ)

Ամսալերջի Հանդէս՝

Կիրակի 8 Յունիս, 2014

Ժամը 13:30-ին

Բաստրմաճեան Սրահ

(մուտքը ազատ)

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել տնօրէն՝ Թորոս Պապիկեանին

Հեռ. (514)-956-1277 email director@sourphagop.org

Կայքէջ՝

www.sourphagop.org

14-րդ տարի

Ամսաթերթ՝

«Մաշտոցի Արձագանգ»

www.sourphagop.org/մաշտոցի_արձագանգ

21-րդ տարի